

**Przykładowa umowa o dofinansowanie w ramach programu regionalnego 2021-2027
uwzględniająca postanowienia dot. projektów hybrydowych (wyróżnione kolorem
zielonym).**

Umowa o dofinansowanie projektu
„”
nr
w ramach
Programu Fundusze Europejskie dla 2021-2027
Priorytet „.....”
Działanie „.....”

zwana dalej „umową”, zawarta w w dniu opatrzenia ostatnim kwalifikowalnym podpisem
elektronicznym,

pomiędzy:

Województwem, reprezentowanym przez Zarząd Województwa pełniący rolę Instytucji
Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla 2021-2027.

Reprezentacja zgodnie z kwalifikowalnym podpisem elektronicznym.

a

.....

zwanym/ą dalej beneficjentem.

Reprezentacja beneficjenta zgodnie z kwalifikowalnym podpisem elektronicznym,

na podstawie pełnomocnictwa,¹

zwanymi dalej „stronami umowy”.

Osoby nadzorujące realizację umowy ze strony Województwa:

1. – Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
2. – Zastępca Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

¹ Jeśli dotyczy

Działając na podstawie:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z dnia 30 czerwca 2021 r. z późn. zm.) – dalej zwane rozporządzenie ogólne;
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231/60 z dnia 30 czerwca 2021 z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231/1 z 30 czerwca 2021 r. z późn. zm.);
- 4) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu artykuł 107 i 108 Traktatu (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26 czerwca 2014 r. z późn. zm.);
- 5) rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315/1 z 3 grudnia 2007 r. z późn. zm.);
- 6) rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania artykuł 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352/1 z 24 grudnia 2013 r. z późn. zm.);
- 7) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 240/2014 z 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74/1 z 14 marca 2014 r.);
- 8) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony danych osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4 maja 2016 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23 maja 2018 z późn. zm. Dz. U. UE L. 2021.74.35);
- 9) ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U z 2022 r. poz. 1079 z późn. zm.) – dalej zwana ustawą;
- 10) ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 1634 z późn. zm.) – dalej zwana ustawą UFP;
- 11) ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U 2022, poz. 1360 z późn. zm.);
- 12) ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 743 z późn. zm.);
- 13) ustawy z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. 2019 poz. 1781);
- 14) decyzji Komisji z 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania artykuł 106 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorcom zobowiązanym do

wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z dnia 11 stycznia 2012 r. str. 3).

Strony umowy zgodnie postanawiają, co następuje:

Paragraf 1 Definicje

Użyte w umowie określenia oznaczają;

- 1) „beneficjent” – podmiot, o którym mowa w artykule 2 punkt 9 rozporządzenia ogólnego;
- 2) „całkowite wydatki” – wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowalne;
- 3) „całkowite wydatki kwalifikowalne” – dofinansowanie i wkład własny;
- 4) „CST2021” – Centralny System Teleinformatyczny, system teleinformatyczny, o którym mowa w artykule 4 ustęp 1 punkt 6 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, obejmujący różne aplikacje, wspierający realizację projektów dofinansowanych ze środków polityki spójności na lata 2021-2027, o którym mowa w artykule 72 ustęp 1 litera e rozporządzenia ogólnego;
- 5) „dane osobowe” - dane w rozumieniu artykułu 4 punkt 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz DZ. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35) dalej zwane RODO;
- 6) „dofinansowanie” – finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu;
- 7) „dostawy” – dostawy zgodnie z ustawą PZP (prawo zamówień publicznych);
- 8) „dotacja celowa” – środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w ustawie UFP²;
- 9) „finansowanie UE” – środki o których mowa w artykule 2 punkt 4 ustawy;
- 10) „IZ FE” – Zarząd Województwa pełniący rolę Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla 2021-2027, zgodnie z artykułem 71 rozporządzenia ogólnego;
- 11) „koszty pośrednie projektu” – koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego przedmiotu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu;
- 12) „LSI2021” – Lokalny System Informatyczny Programu Fundusze Europejskie dla 2021-2027;
- 13) „nieprawidłowość” – nieprawidłowość o której mowa w artykule 2 punkt 31 rozporządzenia ogólnego;
- 14) „okres realizacji projektu” – okres, który został wskazany w pkt E.2 wniosku o dofinansowanie;
- 15) „okres rozliczeniowy zaliczki” – okres od daty wypłacenia zaliczki do dnia jej rozliczenia zgodnie z Przewodnikiem dla beneficjentów FE 2021-2027;

Z komentarzem [MK1]: Wyjaśnienia Dep. PPP w MFIPR:

1. Zgodnie z przywołanym przepisem rozp. ogólnego (nr 2021/1060), **beneficjentem projektu hybrydowego** (i sygnatariuszem niniejszej umowy) może być:

- a. podmiot publiczny (inicjujący projekt PPP) ALBO
- b. partner prywatny, który został wybrany (w zamówieniu publicznym) przez podmiot publiczny

Pełnienie roli beneficjenta przez partnera prywatnego (wykonawcę) nie może zostać mu narzucone – powinno być wynikiem negocjacji prowadzonych na etapie zamówienia publicznego pomiędzy podmiotem publicznym a potencjalnymi partnerami prywatnymi.

W ocenie Dep. PPP w MFIPR, sytuacja, w której rola beneficjenta projektu hybrydowego zostanie powierzona partnerowi prywatnemu jest mało prawdopodobna. Głównym powodem tej sytuacji jest fakt, iż w formule PPP każda ze stron podejmuje się zadań, do których ma najlepsze kompetencje i największe doświadczenie. W przypadku kwestii dot. pozyskania i rozliczenia dofinansowania UE, taką stroną będzie podmiot publiczny.

2. Złożenie wniosku o dofinansowanie

Złożenie wniosku o dofinansowanie projektu hybrydowego możliwe jest zarówno przed wyborem partnera prywatnego (wówczas wniosek składa podmiot publiczny), jak i po dokonaniu wyboru (w tej sytuacji wniosek może złożyć podmiot publiczny albo wybrany partner prywatny).

Jeżeli to partner prywatny ma pełnić rolę beneficjenta, zawarcie umowy o dofinansowanie możliwe jest dopiero po wyborze partnera prywatnego. Powyższe nie wyklucza możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie przez podmiot publiczny przed wyborem partnera prywatnego (docelowego beneficjenta projektu), a następnie oceny wniosku przez instytucję zarządzającą.

3. Patrz również: komentarz do paragrafu 23

Powyższe kwestie zostały szczegółowo opisane w rozdziale 10 Wytocznych MFIPR z 5 marca 2023 r. dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027

² Dotyczy projektów współfinansowanych z krajowych środków budżetu państwa.

- 16) „okres trwałości projektu” – okres, wynikający z artykułu 65 rozporządzenia ogólnego;
- 17) „partner projektu” – w przypadku projektów partnerskich należy przez to rozumieć podmiot wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujący wspólnie z partnerem wiodącym projekt na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie;
- 18) „partner wiodący” – w przypadku projektów partnerskich należy przez to rozumieć podmiot, który inicjuje projekt partnerski, dokonuje wyboru partnerów oraz posiada potencjał ekonomiczny zapewniający prawidłową realizację projektu;
- 19) „partner prywatny” – przedsiębiorca lub przedsiębiorca zagraniczny realizujący projekt hybrydowy wspólnie z podmiotem publicznym;
- 20) „partnerstwo publiczno-prywatne” lub „PPP” – partnerstwo w rozumieniu artykułu 2 punkt 15 rozporządzenia ogólnego utworzone w celu wspólnej realizacji projektu hybrydowego;
- 21) „płatnik” – Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), prowadzący rachunek bankowy w ramach umowy zawartej z Ministrem Finansów, o którym mowa w artykule 200 ustęp 1 ustawy UFP oraz IZ FE prowadząca rachunki do obsługi Programu Fundusze Europejskie dla 2021-2027;
- 22) „płatność” – środki pochodzące z budżetu środków europejskich/budżetu państwa wypłacane przez płatnika na rachunek beneficjenta lub rachunek powierniczy na podstawie zlecenia/ dyspozycji płatności wystawianych przez IZ FE ...;
- 23) „program” – Program Fundusze Europejskie dla 2021-2027, zatwierdzony decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 5 grudnia 2022 r.;
- 24) „projekt” – przedsięwzięcie szczegółowo określone we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu nr wraz z późniejszymi zmianami, będące przedmiotem umowy, zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego między innymi wskaźnikami z określonym początkiem i końcem realizacji;
- 25) „projekt hybrydowy” – wspólna realizacja projektu przez partnerstwo publiczno-prywatne (PPP);
- 26) „Przewodnik dla beneficjentów FE 2021-2027” – dokument IZ FE zawierający zbiór zasad, praw i obowiązków, w ramach programu będący elementem zasad realizacji FE 2021-2027;
- 27) „rachunek bankowy transferowy” – rachunek beneficjenta, na który trafia kwota dofinansowania projektu i z którego niezwłocznie jest przekazywana na wyodrębniony dla projektu rachunek z którego będą ponoszone wydatki po podpisaniu umowy o dofinansowanie;
- 28) „rachunek powierniczy” – rachunek, o którym mowa w artykule 2 punkt 39 rozporządzenia ogólnego;
- 29) „roboty budowlane” – roboty budowlane zgodnie z ustawą PZP;
- 30) „rozpoczęcie realizacji projektu” – termin poniesienia pierwszego wydatku kwalifikowalnego, wskazany we wniosku o dofinansowanie;
- 31) „rozporządzenie ogólne” – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby

tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z 30 czerwca 2021 r. z późn. zm.);

- 32) „siła wyższa” – zdarzenie lub zdarzenia obiektywnie niezależne od beneficjenta lub IZ FE, które istotnie uniemożliwiają wykonywanie części lub całości zobowiązań wynikających z umowy, których beneficjent lub IZ FE nie mogły przewidzieć, i którym nie mogły zapobiec ani ich przewyżczyć i im przeciwdziałać poprzez działanie z należytą starannością ogólnie przewidzianą dla cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych;
- 33) „stawka ryczałtowa” – stawka o której mowa w artykule 54 rozporządzenia ogólnego;
- 34) „system teleinformatyczny” – system, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z artykułem 72 ustęp 1 litera e rozporządzenia ogólnego, w tym centralny system teleinformatyczny CST2021;
- 35) „SZOP FE 2021-2027” – Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla 2021-2027, przyjęty Uchwałą nr Zarządu Województwa z dnia
- 36) „umowa” – umowa o dofinansowanie projektu;
- 37) „umowa o PPP” – umowa pomiędzy podmiotem publicznym a partnerem prywatnym dotycząca partnerstwa publiczno-prywatnego;
- 38) „usługi” – usługi zgodnie z ustawą PZP;
- 39) „ustawa UFP” – ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634. z późn. zm.);
- 40) „ustawa PZP” – ustawa z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1710) lub/oraz ustawa z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.);
- 41) „ustawa” – ustawa z 28 kwietnia 2022 r. zasadach realizacji zadań finansowanych w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U z 2022 r., poz. 1079 z późn. zm.);
- 42) „wkład własny” – wkład beneficjenta do projektu (pieniężny lub niepieniężny) z przeznaczeniem na pokrycie wydatków kwalifikowalnych, który nie zostanie beneficjentowi przekazany w formie dofinansowania;
- 43) „wskaźniki produktu” – należy przez to rozumieć bezpośrednio i mierzalne efekty danego działania, osiągnięte najpóźniej na moment zakończenia realizacji projektu;
- 44) „wskaźniki rezultatu” – efekty/zmiany, jakie nastąpiły na skutek realizacji projektu;
- 45) „współfinansowanie krajowe z budżetu państwa” – środki o których mowa w artykule 2 punkt 37 ustawy³;
- 46) „wydatek kwalifikowalny” – koszt lub wydatek poniesiony w związku z realizacją projektu, który kwalifikuje się do refundacji lub rozliczenia zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058, ustawą i przepisami rozporządzeń wydanych do ustawy, oraz zgodnie z wytycznymi;
- 47) „wydatki niekwalifikowalne” – każdy wydatek lub koszt poniesiony, który nie jest wydatkiem kwalifikowalnym lub jest poniesiony niezgodnie z przepisami prawa unijnego

³ Nie dotyczy projektów objętych pomocą publiczną.

lub krajowego lub dokumentami programowymi oraz wydatki wykraczające poza kwotę całkowitych wydatków kwalifikowalnych;

- 48) „wytyczne” – instrumenty prawne wydawane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie właściwego porozumienia, kontraktu programowego, o którym mowa w artykule 5 punkt 4 d ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określające ujednoczone warunki i procedury wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji skierowane do instytucji zarządzających i beneficjentów;
- 49) „zakończenie realizacji projektu” – data poniesienia ostatniego wydatku kwalifikowalnego w projekcie określona we wniosku o dofinansowanie;
- 50) „zamówienie” – umowa odpłatna, zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w projekcie;
- 51) „zasady horyzontalne” – zasady, o których mowa w artykule 9 rozporządzenia ogólnego;
- 52) „zasady realizacji FE 2021-2027” – warunki i procedury obowiązujące beneficjenta oraz instytucje uczestniczące w realizacji programu, obejmujące w szczególności realizację, zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, rozliczanie oraz kontrolę określone między innymi w wytycznych oraz w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027 publikowane na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027](#).

Paragraf 2

Przedmiot Umowy i terminy realizacji projektu

1. Beneficjent zobowiązuje się zrealizować projekt zgodnie z niniejszą umową.
2. Okres realizacji projektu jest zgodny z okresem wskazanym we wniosku o dofinansowanie.
3. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, zgodnie z obowiązującymi zasadami realizacji FE 2021-2027 i postanowieniami wynikającymi z programu, SZOP FE 2021-2027, właściwych przepisów prawa krajowego oraz prawa unijnego.
4. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu w sposób, który zapewni prawidłową i terminową jego realizację oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktów i rezultatów zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości projektu zgodnie z obowiązującymi zasadami realizacji FE 2021-2027 i postanowieniami wynikającymi z programu, SZOP FE 2021-2027, właściwych przepisów prawa krajowego oraz prawa unijnego.

Paragraf 3

Wartość projektu i źródła dofinansowania

1. Planowana całkowita wartość projektu wynosi zł (słownie: /100).
2. Planowane całkowite wydatki kwalifikowalne projektu wynoszą zł (słownie: /100), w tym:
 - 1) finansowanie UE w kwocie nieprzekraczającej zł (słownie: /100);
 - 2) współfinansowanie z krajowych środków budżetu państwa w kwocie nieprzekraczającej zł (słownie: /100)⁴;

⁴ Jeśli nie dotyczy należy wykreślić.

- 3) wkład własny w wysokości zł (słownie: /100).
3. Koszty pośrednie projektu, rozliczane stawką ryczałtową stanowiąprocent poniesionych, udokumentowanych i zatwierdzonych w ramach projektu wydatków **bezpośrednich**⁵
 4. Dofinansowanie jest przeznaczone na realizację projektu przez beneficjenta i/lub partnera projektu / partnera prywatnego z zastrzeżeniem zapisów paragrafu 4.
 5. Refundacji lub rozliczeniu wydatków mogą podlegać jedynie wydatki kwalifikowalne, poniesione zgodnie z zapisami umowy, wytycznymi i przepisami prawa unijnego i krajowego.
 6. Beneficjent zobowiązuje się pokryć ze środków własnych wszelkie wydatki uznane za niekwalifikowalne w ramach projektu.
 7. Wydatki wykraczające poza kwotę całkowitych wydatków kwalifikowalnych, określoną w ustępie 2, w tym wydatki wynikające ze wzrostu wartości całkowitej realizacji projektu, są ponoszone przez beneficjenta.
 8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach IZ FE może podjąć decyzję o zwiększeniu dofinansowania. Zwiększenie dofinansowania nie jest możliwe dla projektów objętych pomocą publiczną, jeżeli spowodowałoby naruszenie zasad dotyczących udzielania pomocy. Szczegółowe zasady zwiększenia dofinansowania określone są w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027.
 9. W przypadku gdy w ramach wydatków kwalifikowalnych projektu beneficjent i/lub partner i/lub ostateczny odbiorca pomocy otrzymują dofinansowanie na wydatki objęte zasadami pomocy publicznej podstawa udzielenia pomocy i kwota pomocy określone są w załączniku nr 2 do umowy.
 10. Beneficjent/partner projektu mogą udzielać w ramach realizowanego projektu pomocy de minimis przedsiębiorcy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego. Beneficjent zobowiązany jest do pisemnego poinformowania IZ FE o udzielonej pomocy de minimis w ramach projektu.
 11. Do wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, mają zastosowanie wszelkie przepisy prawa unijnego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące, w momencie udzielania wsparcia, to jest w dniu podpisania umowy.
 12. Beneficjent może otrzymać środki publiczne na realizację projektu na podstawie innej umowy lub umów na dofinansowanie wkładu własnego. Wysokość środków publicznych przekraczająca wartość wkładu własnego skutkuje obniżeniem wartości dofinansowania wskazanego w ustępie 2 punkt 1 i 2. Przez środki powodujące obniżenie dofinansowania rozumie się środki publiczne otrzymane bezzwrotnie, między innymi dotacje oraz umorzenia pożyczek.

Paragraf 4⁶

Podmioty uczestniczące w realizacji projektu

1. Podmiot realizujący projekt:
2. Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków:
3. Każda zmiana podmiotu wskazanego w ustępie 1 i 2 wymaga poinformowania IZ FE

⁵ Dla projektów hybrydowych dopuszcza się stosowanie kosztów pośrednich tylko w przypadku wystąpienia po stronie beneficjenta kosztów niezbędnych do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego przedmiotu projektu. Dofinansowaniem w ramach kosztów pośrednich nie są objęte wydatki o charakterze operacyjnym, w szczególności koszty zarządzania infrastrukturą.

⁶ Jeśli nie dotyczy - wykreślić

4. W przypadku stwierdzenia nieważności umowy pomiędzy beneficjentem, a podmiotami realizującymi projekt w imieniu beneficjenta lub innego dokumentu upoważniającego podmiot wskazany w ustępie 1 i 2 do realizacji projektu, IZ FE uznaje całość wydatków poniesionych na podstawie takiej umowy lub dokumentu za niekwalifikowalne.

Paragraf 5

Odpowiedzialność beneficjenta

1. Beneficjent ponosi wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją projektu.
2. Beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za działania i zaniechania partnera projektu/partnera prywatnego oraz podmiotów wskazanych w paragrafie 4 ustęp 1 i 2.
3. Prawa i obowiązki beneficjenta wynikające z umowy nie mogą być przenoszone na rzecz osób trzecich bez zgody IZ FE
4. Rzeczy i prawa powstałe w wyniku realizacji projektu, nie mogą podlegać obciążeniu na rzecz podmiotów niebędących stronami umowy, w trakcie realizacji projektu oraz do czasu upływu okresu trwałości projektu.
5. Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej w ramach własnej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji projektu w sposób przejrzysty, umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i wydatków w ramach projektu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego oraz wytycznymi, pod rygorem uznania niewyodrębnionych wydatków za niekwalifikowalne. Wszystkie wydatki (w tym wydatki poniesione przed podpisaniem umowy) należy wyodrębnić zgodnie z zasadami realizacji FE 2021-2027. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do kosztów pośrednich rozliczonych stawką ryczałtową.
6. Beneficjent oświadcza, że w przypadku projektu nie następuje nakładanie się pomocy przyznanej z funduszy strukturalnych, programów Unii Europejskiej ani krajowych środków publicznych (tzn. niedozwolone jest więcej niż jednokrotne rozliczenie tego samego wydatku albo tej samej części wydatku ze środków Unii Europejskiej w jakiegokolwiek formie w szczególności dotacji, pożyczki, gwarancji/poręczenia).
7. W zakresie realizacji projektu beneficjent zobowiązuje się między innymi do:
 - 1) ogłoszenia zamówienia na główne prace związane z rzeczową realizacją projektu w terminie do 6 miesięcy od daty podpisania umowy o dofinansowanie, chyba, że termin określony we wniosku o dofinansowanie jest późniejszy;
 - 2) przedstawiania na żądanie IZ FE wszelkich dokumentów, informacji i wyjaśnień związanych z realizacją projektu w wyznaczonym przez nią terminie;
 - 3) stosowania się do obowiązujących wzorów dokumentów, oraz informacji zamieszczonych w szczególności na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027](#);
 - 4) przestrzegania aktualnych przepisów prawa unijnego i krajowego oraz zasad realizacji FE 2021-2027;
 - 5) pisemnego informowania IZ FE o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub pozostawaniu w stanie likwidacji, podleganiu zarządowi komisarycznemu, zawieszeniu swej działalności lub gdy jest podmiotem postępowań prawnych o podobnym charakterze lub trudnej sytuacji finansowej oraz skierowaniu egzekucji do mienia nabytego w projekcie niezwłocznie po wystąpieniu powyższych okoliczności;

- 6) niezwłocznego pisemnego informowania IZ FE o zmianach osobowych w składzie swoich organów w terminie do 30 dni od dnia ich wystąpienia⁷.
8. IZ FE oraz beneficjent zobowiązują się do stosowania właściwych wytycznych wraz z późniejszymi zmianami wskazanymi w paragrafie 1 punkt 48 między innymi:
- 1) wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027;
 - 2) wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;
 - 3) wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027;
 - 4) wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027;
 - 5) wytyczne dotyczące zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027;
 - 6) wytyczne dotyczące wyboru projektów 2021-2027;
 - 7) wytyczne dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027;
 - 8) wytyczne dotyczące realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027;
 - 9) wytyczne dotyczące warunków księgowania wydatków oraz przygotowywania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów polityki spójności na lata 2021-2027;
 - 10) wytyczne dotyczące komitetów monitorujących na lata 2021-2027;
 - 11) wytyczne dotyczące szczegółowego opisu priorytetów (SZOP FE 2021-2027) krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027;
 - 12) wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027;
 - 13) wytyczne dotyczące korzystania z usług ekspertów w programach na lata 2021-2027.
 - 14) wytyczne dotyczące warunków księgowania wydatków oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów polityki spójności na lata 2021-2027;
9. W przypadku, gdy w trakcie realizacji projektu zostanie ogłoszona zmiana wytycznych, wprowadzająca rozwiązania korzystniejsze dla beneficjenta (w porównaniu do wcześniejszej wersji wytycznych), będą one miały zastosowanie w odniesieniu do wydatków poniesionych przed dniem wejścia w życie nowych wytycznych o ile wydatki te nie zostały jeszcze zatwierdzone we wniosku o płatność. Zmiana treści wytycznych nie stanowi zmiany treści umowy.
10. IZ FE oraz beneficjent zobowiązują się do stosowania zasad realizacji FE 2021-2027 wraz z późniejszymi zmianami wskazanymi w paragrafie 1 punkt 52 umowy.
11. W przypadku, gdy w trakcie realizacji projektu zostanie ogłoszona zmiana zasad realizacji FE 2021-2027, wprowadzająca rozwiązania korzystniejsze dla beneficjenta (w porównaniu do wcześniejszej wersji zasad realizacji FE 2021-2027), będą one miały zastosowanie w odniesieniu do wydatków poniesionych przed dniem wejścia w życie nowych zasad realizacji FE 2021-2027 o ile wydatki te nie zostały jeszcze zatwierdzone we wniosku o płatność. Zmiana treści zasad realizacji FE 2021-2027 nie stanowi zmiany treści umowy.

⁷ Nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego.

12. Beneficjent oświadcza, że nie jest wykluczony z możliwości uzyskania dofinansowania zgodnie z artykułem 61 ustawy.
13. Beneficjent nie może dopuszczać się działań lub zaniedbań noszących znamiona dyskryminacji pośredniej lub bezpośredniej, w szczególności ze względu na takie cechy jak: płeć, rasa, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Rezultaty projektu będą dostępne dla społeczeństwa bez dyskryminacji ze względu na przywołane powyżej cechy, a sama treść projektów nie będzie dyskryminacyjna. Beneficjent ma obowiązek zapewnienia wszystkim osobom jednakowego dostępu do m.in. informacji, produktów, usług, infrastruktury i zatrudnienia. Różnicowanie w traktowaniu osób ze względu na obiektywnie uzasadnione przyczyny (tzw. działania pozytywne) nie stanowi przypadku dyskryminacji.
14. Beneficjent zobowiązuje się do zapewnienia niezbędnych zasobów i mechanizmów finansowych na pokrycie kosztów eksploatacji i utrzymania projektu obejmującego inwestycje w infrastrukturę i/lub inwestycję produkcyjną, tak aby zapewnić stabilność ich finansowania.

Paragraf 6⁸

Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy

1. Beneficjent wnosi do IZ FE należycie ustanowione zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy na kwotę nie mniejszą niż wysokość łącznej kwoty dofinansowania, o której mowa w paragrafie 3 ustęp 2 punkt 1) i 2) umowy, w formach wskazanych w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 2055), tj. w terminie do 30 dni kalendarzowych od dnia zawarcia umowy.
2. IZ FE dopuszcza wniesienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy w terminie późniejszym niż 30 dni kalendarzowych od dnia zawarcia umowy, ale nie później niż do dnia złożenia pierwszego wniosku o płatność.
3. Zabezpieczenie, o którym mowa w ustępie 1 ustanawiane jest na okres od dnia zawarcia umowy do upływu okresu trwałości projektu, o którym mowa w paragrafie 1 punkt 16. Koszty ustanowienia, zmiany i wykreślenia zabezpieczenia oraz wszelkie inne koszty związane z zabezpieczeniem ponosi beneficjent.
4. W przypadku prawidłowego wypełnienia przez beneficjenta wszelkich zobowiązań określonych w umowie, IZ FE zwróci ustanowione zabezpieczenie po upływie okresu trwałości projektu o którym mowa w paragrafie 1 punkt 16.
5. Jeżeli w terminie 3 miesięcy od upływu okresu o którym mowa w ustępie 3, beneficjent nie odbierze zabezpieczenia wniesionego w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową, IZ FE dokona komisyjnego zniszczenia zabezpieczenia.
6. IZ FE może podjąć decyzję o weryfikacji i zmianie formy zabezpieczenia, o którym mowa w ustępie 1 na każdym etapie realizacji projektu, z zastrzeżeniem sobie prawa do odmowy przyjęcia zabezpieczenia w wybranej przez beneficjenta formie, stosownie do oceny jakości zabezpieczenia oraz wiarygodności i zdolności płatniczych beneficjenta.

Paragraf 7

⁸ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych albo fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także Banku Gospodarstwa Krajowego.

Kwalifikowalność wydatków

1. Ocena kwalifikowalności wydatku dokonywana jest na każdym etapie realizacji projektu oraz po jego zakończeniu.
2. Wydatki poniesione w ramach projektu mogą być uznane za kwalifikowalne jeśli zostały poniesione przez beneficjenta /podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków/partnera/partnera prywatnego/podmiot realizujący projekt od dnia rozpoczęcia realizacji projektu, ale nie wcześniej niż 1 stycznia 2021 r. i nie później niż do dnia zakończenia realizacji projektu określonego we wniosku o dofinansowanie, chyba, że odrębne przepisy stanowią inaczej.
3. Wydatki poniesione po terminie zakończenia realizacji projektu będą uznane za niekwalifikowalne, z zastrzeżeniem zapisów paragrafu 11.
4. Beneficjent jest uprawniony do ponoszenia w ramach wydatków kwalifikowalnych kosztów pośrednich, zgodnie ze stawką ryczałtową określoną we wniosku o dofinansowanie, o której mowa w paragrafie 1 punkt 33. Zasady rozliczania kosztów pośrednich stawką ryczałtową określono w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027.
5. Zatwierdzona wysokość stawki ryczałtowej jest niezmienna.
6. Stosowanie stawki ryczałtowej przy rozliczaniu kosztów pośrednich jest obligatoryjne i beneficjent nie ma możliwości zmiany metody rozliczenia tych kosztów.
7. Jeżeli w związku z obniżeniem wysokości bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych nastąpi konieczność zwrotu środków zastosowanie mają przepisy paragrafu 10 umowy, a zwrotowi podlega zarówno kwota dofinansowania odpowiadająca pomniejszeniu bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, jak również kwota dofinansowania odpowiadająca pomniejszeniu kosztów pośrednich.
8. Kwalifikowalności podatku VAT dokonuje się na zasadach określonych w rozporządzeniu ogólnym oraz zgodnie z zasadami realizacji FE 2021-2027.
9. Dla projektów, których łączny koszt wynosi co najmniej 5 000 000 euro z VAT wydatki poniesione na podatek od towarów i usług mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli beneficjent nie ma prawnej możliwości ich odzyskania. Potwierdzenie kwalifikowalności podatku od towarów i usług określone zostaje przy wykorzystaniu indywidualnej interpretacji prawa podatkowego najpóźniej do złożenia pierwszego wniosku o płatność.
10. W przypadku projektu realizowanego w partnerstwie (w tym również PPP) indywidualną interpretację prawa podatkowego powinien dostarczyć beneficjent/partner projektu /partner prywatny.
11. Dla projektów, których łączny koszt jest mniejszy niż 5 000 000 euro z VAT, podatek VAT jest wydatkiem kwalifikowalnym z uwzględnieniem zasad dotyczących projektów objętych pomocą publiczną.
12. Do przeliczenia łącznej wartości projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany walut stosowany przez Komisję Europejską, aktualny z dnia zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie, który zmienił wartość projektu.
13. W przypadku zmiany okoliczności prawnych lub faktycznych beneficjent /partner projektu/partner prywatny na wezwanie IZ FE zobowiązany jest przedstawić uaktualnione oświadczenie o kwalifikowalności podatku od towarów i usług w projekcie oraz przedkłada aktualną indywidualną interpretację prawa podatkowego.⁹

⁹ Dotyczy projektów, których koszt wynosi co najmniej 5 000 000 euro z VAT.

14. Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określają przepisy prawa unijnego oraz krajowego, zasady realizacji FE 2021-2027. Ocena kwalifikowalności wydatku następuje w oparciu o właściwe przepisy oraz dokumenty wynikające z zasad realizacji FE 2021-2027 obowiązujące na dzień poniesienia wydatku z zastrzeżeniem paragrafu 5 ustęp 9 i 11 umowy.

Paragraf 8

Rozliczanie i płatności

1. Beneficjent przekazuje IZ FE harmonogram składania wniosków o płatność za pośrednictwem LSI2021. Złożenie harmonogramu następuje w wyznaczonych okresach raz na kwartał do momentu złożenia przez beneficjenta wniosku o płatność końcową.
2. Beneficjent jest jedynym podmiotem właściwym do przedstawienia wniosków o płatność oraz otrzymywania dofinansowania ze środków przeznaczonych do realizacji programu.
3. Beneficjent składa za pomocą systemu informatycznego CST2021 do IZ FE wnioski o płatność zgodnie z aktualnymi Instrukcjami oraz zgodnie z zasadami realizacji FE 2021-2027.
4. Beneficjent zobowiązany jest do składania wniosków o płatność z poniesionymi wydatkami raz na 3 miesiące.
5. Pierwszy wniosek o płatność z wydatkami należy złożyć w terminie do 3 miesięcy licząc od dnia podpisania umowy. Jeśli beneficjent nie poniósł wydatków w terminie 3 miesięcy licząc od dnia podpisania umowy – wówczas składa wniosek z wypełnioną częścią sprawozdawczą w terminie wskazanym w ustępie 6.
6. Beneficjent jest zobowiązany do poinformowania o postępie rzeczowym w projekcie, niezależnie od poziomu finansowego rozliczenia projektu dwa razy do roku, w terminie do 30 czerwca oraz do 31 grudnia za pomocą wniosku z wypełnioną częścią sprawozdawczą. W przypadku złożenia wniosku o płatność zawierającego wydatki warunek poinformowania o postępie rzeczowym w projekcie jest spełniony.
7. Przez złożenie wniosku o płatność rozumie się jego złożenie w CST2021 oraz złożenie pisma informującego o złożeniu wniosku za pośrednictwem platformy ePUAP. Przez termin złożenia wniosku rozumie się datę wpływu pisma przekazanego za pośrednictwem platformy ePUAP.
8. W przypadku, gdy z powodów technicznych złożenie wniosku o płatność za pośrednictwem CST2021 nie jest możliwe, beneficjent, składa go za zgodą i w sposób wskazany przez IZ FE przy czym beneficjent zobowiązuje się do złożenia wniosku za pośrednictwem CST2021 niezwłocznie po ustaniu przyczyn, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
9. Wraz z wnioskiem o płatność beneficjent składa odwzorowanie elektroniczne dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków:
 - 1) faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej w tym przejściowe świadectwa płatności;
 - 2) dokumenty potwierdzające odbiór dostaw/usług/robót budowlanych lub wykonanie prac. Dokument potwierdzający wykonanie dostaw/usług/robót budowlanych powinien wskazywać jakie elementy rozliczeniowe zostały wykonane. Powinien on zawierać również informacje w zakresie wartości oraz ilości wykonania danego elementu rozliczeniowego w stosunku do przedmiotu zamówienia;
 - 3) w przypadku dostaw, w ramach których nie zostały wykonane roboty/usługi w zakresie montażu/installacji - protokoły odbioru przedmiotu zamówienia, z podaniem miejsca ich składowania;

- 4) wyciągi bankowe z rachunku bankowego beneficjenta lub przelewy bankowe lub inne dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków;
 - 5) inne dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację projektu;
 - 6) inne żądane przez IZ FE dokumenty lub wszelkie informacje i wyjaśnienia związane z realizacją projektu, w związku z weryfikacją wniosku o płatność, w terminie wskazanym przez IZ FE
10. W przypadku wystąpienia beneficjenta o transzę dofinansowania w formie zaliczki, beneficjent nie załącza do wniosku o płatność dokumentów, o których mowa w ustępie 9.
 11. W zakresie kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową do wniosku o płatność w ramach którego beneficjent wnioskuje o przekazanie środków w formie zaliczki lub refundacji, nie załącza się dokumentów, o których mowa w ustępie 9.
 12. Warunkiem rozliczenia wydatków lub/i przekazania beneficjentowi dofinansowania jest:
 - 1) złożenie przez beneficjenta do IZ FE, za pośrednictwem CST2021, z zastrzeżeniem paragrafu 9 ustęp 7,8,9 umowy, poprawnego, kompletnego i spełniającego wymogi formalne, merytoryczne i rachunkowe wniosku o płatność, pozwalającego IZ FE ustalić czy kwota jest należna;
 - 2) dokonanie przez IZ FE pozytywnej weryfikacji oraz poświadczenia faktycznego i prawidłowego poniesienia wydatków, a także ich kwalifikowalność.
 13. IZ FE, po dokonaniu weryfikacji przekazanego przez beneficjenta wniosku o płatność, poświadczeniu wysokości i prawidłowości poniesionych wydatków kwalifikowalnych w nim ujętych, zatwierdza wysokość dofinansowania i przekazuje beneficjentowi informację w tym zakresie za pomocą CST2021. W przypadku gdy beneficjentowi będzie przysługiwała ścieżka odwoławcza informacja będzie dodatkowo zawierała uzasadnienie stanowiska IZ FE wraz ze wskazaniem możliwości wniesienia zastrzeżeń.
 14. Płatności są przekazywane przez płatnika w kwocie zatwierdzonej w ramach wniosku o płatność w terminie nie dłuższym niż 80 dni licząc od dnia złożenia kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność, pozwalającego IZ FE ustalić czy kwota jest należna z zastrzeżeniem warunków wskazanych w ustępie 12. Bieg terminu płatności może zostać wstrzymany przez IZ FE w sytuacji gdy informacje przedstawione przez beneficjenta nie pozwalają IZ FE ustalić czy kwota jest należna.
 15. Beneficjent jest informowany o wstrzymaniu terminu realizacji płatności i o jego przyczynach.
 16. Dofinansowanie będzie przekazywane beneficjentowi przez płatnika w kwocie zatwierdzonej w ramach wniosku o płatność, w formie zaliczki/refundacji poniesionych przez beneficjenta wydatków kwalifikowalnych na realizację projektu, zgodnie z terminarzem płatności środków europejskich obowiązującym w BGK pod warunkiem dostępności środków. W przypadku braku wystarczających środków na rachunku bankowym prowadzonym przez płatnika, z którego dokonywana jest wypłata, środki zostaną wypłacone beneficjentowi niezwłocznie po wpływie na rachunek bankowy środków w niezbędnej wysokości.
 17. Po podpisaniu umowy beneficjent/partner projektu/partner prywatny/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków/podmiot realizujący projekt zobowiązany jest do ponoszenia wydatków z wyodrębnionego rachunku bankowego¹⁰. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową.
 18. Rachunek bankowy:

¹⁰ W przypadku jednostek samorządu terytorialnego obowiązek ten nie jest obligatoryjny.

- 1) Na który będzie przekazywane dofinansowanie:¹¹
- a) dla środków otrzymywanych w formie zaliczek, którego właścicielem jest..... prowadzony w banku:..... nr rachunku.....;
 - b) dla refundacji, którego właścicielem jest..... prowadzony w banku:..... nr rachunku.....;
 - c) dla refundacji wydatków poniesionych przez partnera prywatnego w ramach umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, którego właścicielem jest prowadzony w banku..... nr rachunku(zwanym dalej rachunkiem powierniczym).¹²
- 2) Z którego będą ponoszone wydatki po podpisaniu umowy, którego właścicielem jest..... prowadzony w banku:.....nr rachunku.....
19. W przypadku projektu partnerskiego beneficjent (partner wiodący) zobowiązany jest wraz z pierwszym wnioskiem o płatność dostarczyć oświadczenie o numerze rachunku, z którego będą ponoszone wydatki partnera projektu.¹³
20. Płatności na rzecz beneficjenta dokonane w odniesieniu do wydatków poniesionych i pokrytych przez partnera prywatnego oraz rozliczonych we wnioskach o płatność zatwierdzonych przez IZ FE przekazywane są na rachunek powierniczy z zastrzeżeniem ustępu 21 i paragrafu 11 ustęp 13.
21. W przypadku, gdy umowa dotycząca rachunku powierniczego nie została zawarta przed podpisaniem umowy, beneficjent zobowiązuje się przekazać IZ FE numer rachunku powierniczego niezwłocznie po zawarciu umowy między beneficjentem a partnerem prywatnym oraz umowy z bankiem (instytucją finansową), na mocy której dany rachunek zostanie otwarty zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu ogólnym oraz wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów hybrydowych na lata 2021-2027.
22. W przypadku stwierdzenia niewłaściwego poświadczenia wydatków, IZ FE poinformuje beneficjenta o obowiązku zwrotu dofinansowania i będzie dążyła do odzyskania dofinansowania, które dotyczy wydatków niekwalifikowalnych nieprawidłowo poświadczonych przez IZ FE jako kwalifikowalne na podstawie wcześniej złożonych wniosków o płatność.
23. Beneficjent zobowiązuje się do rozliczenia całości projektu poprzez złożenie wniosku o płatność końcową z wypełnioną częścią sprawozdawczą z realizacji projektu.
24. Beneficjent składa wniosek o płatność końcową do IZ FE w terminie do 25 dni od dnia zakończenia realizacji projektu.
25. Beneficjent składając wniosek o płatność końcową poświadcza zakończenie realizacji projektu, osiągnięcie wskaźników produktu oraz realizację zamierzonych celów projektu.
26. Płatność końcowa w wysokości co najmniej 5 procent łącznej kwoty, o której mowa w paragrafie 3 ustęp 2 punkt 1 i 2 umowy, zostanie przekazana beneficjentowi po:
- 1) zatwierdzeniu przez IZ FE wniosku o płatność końcową oraz poświadczeniu ujętych w nim poniesionych wydatków;

¹¹ Dla jednostek samorządu terytorialnego dofinansowanie może być przekazywane za pośrednictwem rachunku bankowego transferowego, o którym mowa w paragrafie 1 punkt 27. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest wskazanie dodatkowych rachunków bankowych.

¹² Jeśli nie dotyczy - należy wykreślić.

¹³ Nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego.

- 2) akceptacji przez IZ FE części sprawozdawczej z realizacji projektu zawartej we wniosku o płatność końcową;
 - 3) określeniu sposobu usunięcia nieprawidłowości w przypadku ich stwierdzenia;
 - 4) pomniejszeniu przez IZ FE ostatecznej, ustalonej w wyniku realizacji projektu, wartości dofinansowania o wartość nie większą niż 3 procent tego dofinansowania (zgodnie z wykazem pomniejszenia wartości dofinansowania dla projektu w zakresie obowiązków komunikacyjnych, który stanowi załącznik nr 7 do umowy o dofinansowanie), w przypadku braku wykonania przez beneficjenta działań zaradczych w terminie i na warunkach określonych w wezwaniu IZ FE;
 - 5) kontroli na zakończenie realizacji projektu, służącej sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w artykule 69 rozporządzenia ogólnego, w odniesieniu do zrealizowanego projektu.
27. Beneficjent w ramach wniosku o płatność wnioskuje o wypłatę dofinansowania dotyczącą kosztów pośrednich projektu.
28. IZ FE w ramach realizacji projektu dopuszcza dokonywanie przelewu wierzytelności (cesja wierzytelności) wynikających z tytułu umowy z zastrzeżeniem, że wierzytelność z umowy jest wierzytelnością warunkową i przysługiwać będzie cedentowi pod warunkiem realizacji przez niego wszelkich wymienionych w umowie obowiązków oraz z zastrzeżeniem skuteczności wszelkich praw dłużnika względem cedenta określonych w umowie.
29. Wysokość wierzytelności objętej cesją nie może być wyższa niż kwoty określone w paragrafie 3 ustęp 2 punkt 1 i 2.
30. Zawarcie przez beneficjenta umowy cesji wierzytelności wyklucza możliwość wnioskowania o płatność zaliczkową.

Paragraf 9 **Zaliczki**

1. IZ FE może przekazać beneficjentowi dofinansowanie w formie zaliczki na realizację projektu na podstawie poprawnego wniosku o płatność.
2. Przekazanie płatności zaliczkowej możliwe jest po wniesieniu przez beneficjenta prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia¹⁴, o którym mowa w paragrafie 6 umowy oraz po podpisaniu przez beneficjenta umowy z wykonawcą tej części zakresu realizacji projektu, którego dotyczy wniosek o zaliczkę.
3. Wartość udzielonego dofinansowania w formie zaliczki w danym okresie rozliczeniowym nie może przekroczyć wartości planowanego dofinansowania dla wydatków kwalifikowalnych zaplanowanych w okresie najbliższych 6 miesięcy wynikających z harmonogramu do umowy z wykonawcą lub innych przedstawionych zobowiązań.

¹⁴ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych albo fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także Banku Gospodarstwa Krajowego.

4. Wypłata kolejnej zaliczki jest uzależniona od złożenia przez beneficjenta wniosku o płatność zawierającego rozliczenie określonej w umowie części, nie niższej jednak niż 70 procent środków z dotychczas otrzymanych zaliczek¹⁵.
5. Jako okres rozliczeniowy dla zaliczki wypłaconej w formie płatności przyjmuje się okres 6 miesięcy od daty przekazania środków zaliczki na rzecz beneficjenta z uwzględnieniem zapisów ustawy UFP i przepisów wydanych na jej podstawie.
6. Jako okres rozliczeniowy dla zaliczki wypłaconej w formie dotacji celowej przyjmuje się okres 6 miesięcy od daty przekazania środków zaliczki na rzecz beneficjenta, z uwzględnieniem zapisów ustawy UFP i przepisów wydanych na jej podstawie.¹⁶
7. Rozliczenie zaliczki wypłaconej ze środków europejskich polega na wykazaniu we wniosku o płatność wydatków kwalifikowalnych, poniesionych ze środków zaliczki w terminie 6 miesięcy od daty przekazania środków zaliczki lub zwrocie zaliczki. Wniosek z wydatkami należy złożyć nie później niż 14 dni od upływu tego terminu. Wydatki stanowiące podstawę rozliczenia zaliczki to wydatki kwalifikowalne poniesione po dacie przekazania środków z zaliczki. Wydatki podlegają zatwierdzeniu przez IZ FE Zwrotu niewykorzystanej zaliczki należy dokonać nie później niż 14 dni od upływu tego terminu.
8. W zakresie środków zaliczki udzielanej w formie dotacji celowej z budżetu państwa, rozliczenie zaliczki polega na wykazaniu we wniosku o płatność wydatków kwalifikowalnych poniesionych ze środków zaliczki w terminie 6 miesięcy od daty przekazania środków zaliczki lub zwrocie zaliczki. Wniosek z wydatkami należy, złożyć nie później niż 14 dni od upływu tego terminu, z uwzględnieniem przepisów ustawy UFP i przepisów wydanych na jej podstawie. Wydatki stanowiące podstawę rozliczenia zaliczki to wydatki poniesione po dacie przekazania środków z zaliczki. Wydatki podlegają zatwierdzeniu przez IZ FE¹⁷ Zwrotu niewykorzystanej zaliczki należy dokonać nie później niż 14 dni od upływu tego terminu.
9. Beneficjent, któremu w danym okresie rozliczeniowym zostały przekazane środki dofinansowania w formie zaliczki, zobowiązany jest do zwrotu środków niewykorzystanych, z uwzględnieniem terminów wskazanych w ustępie 5. W przypadku zaliczki wypłaconej w formie dotacji celowej zwrotu należy dokonać w terminie wskazanym w ustępie 6 z uwzględnieniem przepisów ustawy UFP i przepisów wydanych na jej podstawie.¹⁸
10. W przypadku nieterminowego lub nieprawidłowego rozliczenia zaliczki, IZ FE nalicza odsetki jak dla zaległości podatkowych zgodnie z ustawą UFP.
11. Odsetki bankowe powstałe na skutek przechowywania na rachunku bankowym środków dofinansowania przekazanego beneficjentowi w formie zaliczki, są wykazywane we wnioskach o płatność i pomniejszają kwotę kolejnych płatności na rzecz beneficjenta lub podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez IZ FE, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.¹⁹

¹⁵ Nie stosuje się dla projektów, w ramach których całość lub część wydatków dokonywana jest na podstawie art. 53 ust 1 lit b-f rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z dnia 30 czerwca 2021 r. z późn. zm.).

¹⁶ Dotyczy projektów współfinansowanych z krajowych środków budżetu państwa.

¹⁷ Dotyczy projektów współfinansowanych z krajowych środków budżetu państwa.

¹⁸ Dotyczy projektów współfinansowanych z krajowych środków budżetu państwa.

¹⁹ Nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego.

12. W przypadku dokonania przez beneficjenta zwrotu niewykorzystanego dofinansowania na rachunek bankowy wskazany przez IZ FE, beneficjent jest zobowiązany do podania w opisie zwrotu: kwoty zwrotu w podziale na należność główną i odsetki, nazwy programu, numeru projektu, numeru wniosku o płatność, roku w którym zostały przekazane zwracane środki, tytułu zwrotu, klasyfikacji budżetowej zwracanych środków.
13. IZ FE może, w uzasadnionych przypadkach, podjąć decyzję o udzieleniu dofinansowania w formie zaliczki w wysokości niższej niż wnioskowana przez beneficjenta.
14. W przypadku dokonania przez beneficjentów zwrotu niewykorzystanej zaliczki w kwocie przekraczającej 70 procent kwoty udzielonej zaliczki (bez wskazania obiektywnych, niezależnych od beneficjenta przesłanek dotyczących niewykorzystania przekazanych środków), IZ FE ma prawo odmówić beneficjentowi udzielenia kolejnej zaliczki.
15. Beneficjent składa wnioski i rozlicza zaliczkę zgodnie z zasadami realizacji FE 2021-2027.

Paragraf 10

Odzyskiwanie środków

1. W przypadku stwierdzenia, iż na skutek działania lub zaniechania beneficjenta doszło do nieprawidłowości lub innej konieczności zwrotu środków przez beneficjenta, IZ FE wszczyna procedurę odzyskania środków zgodnie z przepisami rozporządzenia ogólnego, ustawy oraz ustawą UFP. W sytuacji wydatkowania środków dofinansowania nieobjętego dyspozycją przepisu artykułu 207 ustawy UFP, a skutkującego koniecznością ich zwrotu, procedura odzyskiwania środków określona jest przez IZ FE w zasadach realizacji FE 2021-2027.
2. W sytuacji, o której mowa w ustępie 1, IZ FE może wstrzymać kolejną zaliczkę/ refundację i za zgodą beneficjenta dokonać pomniejszenia wypłaty środków z kwoty kolejnej zaliczki/refundacji, lub zgodnie z ustawą UFP, IZ FE wzywa beneficjenta do dokonania zwrotu środków lub wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności o kwotę przypadającą do zwrotu.
3. W przypadku dokonania zwrotu środków na rachunek bankowy IZ FE beneficjent zobowiązany jest do przekazania IZ FE pisemnej informacji pozwalającej na szczegółową identyfikację wydatku, którego dotyczy zwrot i powodu zwrotu, w szczególności opis przelewu winien zawierać następujące informacje: kwotę zwrotu w podziale na należność główną i odsetki, nazwę programu i numer projektu, numer wniosku o płatność, rok, w którym zostały przekazane zwracane środki, tytuł zwrotu, klasyfikację budżetową dotyczącą zwracanych środków. W sytuacji braku stosownych wyjaśnień w formie pisemnej, IZ FE może wstrzymać wypłatę środków w ramach realizowanego przez beneficjenta projektu.
4. W sytuacji braku możliwości pomniejszenia wypłaty środków z projektu, którego dotyczy umowa, IZ FE ma możliwość pomniejszenia wypłaty środków z każdego innego realizowanego przez beneficjenta projektu w ramach programu, po uzyskaniu zgody beneficjenta na pomniejszenie.
5. Odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych od środków nieprawidłowo wykorzystanych są naliczane od dnia przekazania dofinansowania na rachunek beneficjenta i stanowią koszt własny.
6. IZ FE może dochodzić zwrotu nieprawidłowo wykorzystanych środków dofinansowania na drodze postępowania administracyjnego lub cywilnego z wykorzystaniem zabezpieczenia, o którym mowa w paragrafie 6.

Paragraf 11

Zmiany w projekcie i umowie

1. Umowa może zostać zmieniona na podstawie zgodnego oświadczenia stron umowy w wyniku wystąpienia okoliczności, które wymagają zmian w treści umowy, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowej realizacji i rozliczenia projektu. Zmiany w umowie wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Wprowadzane zmiany inicjowane mogą być zarówno przez IZ FE jak i beneficjenta na zasadach określonych w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027.
3. Beneficjent zgłasza IZ FE zmiany dotyczące okresu realizacji projektu nie później niż do dnia zakończenia realizacji projektu, pod rygorem uznania wydatków za niekwalifikowalne. W szczególnie uzasadnionych przypadkach IZ FE może podjąć decyzję o zmianie terminu zakończenia realizacji projektu na zasadach określonych w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027.
4. W przypadku gdy umowę zawarto po terminie wskazanym we wniosku o dofinansowanie, beneficjent powinien zgłosić IZ FE zmiany dotyczące okresu realizacji projektu nie później niż 30 dni od podpisania umowy.
5. W razie wystąpienia niezależnych od beneficjenta okoliczności lub działania siły wyższej, powodujących konieczność wprowadzenia zmian do projektu, strony umowy uzgadniają zakres zmian w umowie, które są niezbędne dla zapewnienia prawidłowej realizacji i rozliczenia projektu.
6. Przesunięcia środków pomiędzy wydatkami kwalifikowalnymi, są możliwe za zgodą IZ FE na zasadach opisanych w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027.
7. Na wniosek beneficjenta za zgodą IZ FE dopuszczalne jest uznanie za koszt kwalifikowalny robót/dostaw/usług wynikających z zamówień dodatkowych/uzupełniających z zastrzeżeniem, że są one uzasadnione i niezbędne do prawidłowej realizacji projektu a tym samym do osiągnięcia celu projektu jak i wskaźników.
8. W przypadku uznania wydatków za niekwalifikowalne, środki zaplanowane na ich pokrycie nie mogą zostać przesunięte na inne zadania lub wydatki i pomniejszają wartość wydatków kwalifikowalnych.
9. W przypadku niewykonania części zadań lub wydatków środki zaplanowane na ich pokrycie mogą pomniejszyć wartość kosztów kwalifikowalnych na zasadach opisanych w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027. Środki wygenerowane na skutek rezygnacji z realizacji części projektu w ramach kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy zakres ten realizowany jest w ramach środków własnych beneficjenta, stanowią oszczędność w projekcie.
10. W przypadku uzyskania zgody IZ FE na dokonanie zmian w projekcie, beneficjent jest zobowiązany do realizacji projektu, zgodnie z zaktualizowanym wnioskiem o dofinansowanie, stanowiącym integralną część umowy lub pisemną zgodą IZ FE
11. W przypadku braku zgody IZ FE na dokonanie zmian, beneficjent jest zobowiązany do realizacji projektu zgodnie z obowiązującą wersją wniosku o dofinansowanie lub ma możliwość rezygnacji z dalszej realizacji projektu. W tym przypadku paragraf 16 ustęp 5 stosuje się odpowiednio.
12. Zmiany wprowadzane przez beneficjenta we wniosku o dofinansowanie w systemie LSI2021 nie wymagające aneksowania umowy, mogą być zatwierdzone przez IZ FE w formie korespondencji z beneficjentem, która będzie wskazywała numer zmienionego/zatwierdzonego wniosku. Zmieniony wniosek o dofinansowanie odzwierciedlony jest również w CST2021.

13. Dodanie lub zmiana rachunku bankowego/rachunków bankowych w ramach projektu, wskazanych w paragrafie 8 ustęp 18 wymagają zawarcia aneksu do umowy.

Paragraf 12

Monitorowanie oraz wskaźniki projektu

1. Beneficjent jest zobowiązany do:
 - 1) systematycznego monitorowania przebiegu realizacji projektu oraz niezwłocznego informowania IZ FE o ewentualnych problemach w jego realizacji albo o zamiarze zaprzestania realizacji projektu;
 - 2) osiągnięcia wskaźników produktu najpóźniej do dnia zakończenia realizacji projektu;
 - 3) osiągnięcia wskaźników rezultatu w terminie co do zasady do 12 miesięcy od dnia zakończenia realizacji projektu.
2. Nieosiągnięcie celu projektu wyrażonego wskaźnikami produktu lub rezultatu może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej oraz nałożenia proporcjonalnej korekty finansowej na dany wydatek/zadanie o ile możliwe jest przyporządkowanie wydatku/zadania do wskaźnika. Jeżeli przyporządkowanie wydatku/zadania do wskaźnika nie jest możliwe, wówczas korekta finansowa może zostać proporcjonalnie wprowadzona do wszystkich wydatków/zadań projektu.
3. Nieutrzymanie w okresie trwałości wskaźników projektu istotnych dla realizacji celów może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej, uwzględniającej okres nieutrzymania wskaźników.
4. Beneficjent jest zobowiązany do pomiaru wartości wskaźników produktu i rezultatu osiągniętych dzięki realizacji projektu, określonych w dokumentach aplikacyjnych, zgodnie ze wskazanym sposobem pomiaru i monitorowania wskaźnika oraz udokumentowania ich realizacji oraz do monitorowania wskaźników w okresie trwałości projektu.
5. Beneficjent zobowiązany jest do przedstawiania na żądanie IZ FE dokumentów i wyjaśnień służących monitorowaniu postępów realizacji projektu.

Paragraf 13

Stosowanie przepisów dotyczących zamówień

1. Beneficjent, który ma obowiązek stosowania przepisów ustawy PZP lub przepisów prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych, zobowiązuje się do ponoszenia wszystkich wydatków przedstawionych w ramach projektu na podstawie przepisów prawa unijnego, w tym zasad określonych w Traktacie o Unii Europejskiej i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej²⁰ oraz przepisów prawa krajowego w szczególności ustawy PZP, ustawy UFP oraz zasad realizacji FE 2021-2027 (w tym zasady konkurencyjności).
2. Beneficjent, który nie ma obowiązku stosowania przepisów ustawy PZP oraz przepisów prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych, zobowiązuje się do ponoszenia wszystkich wydatków przedstawionych w ramach projektu na podstawie zasad określonych w Traktacie o Unii Europejskiej i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej²¹, ustawy UFP oraz zasad realizacji FE 2021-2027 (w tym zasady konkurencyjności: w szczególności wymagane jest zapewnienie komunikacji w postępowaniu o udzielenie zamówienia z wykorzystaniem Bazy konkurencyjności BK2021).

²⁰ Wersja skonsolidowana, Dziennik Urzędowy C 83 z 30.3.2010

²¹ Wersja skonsolidowana, Dziennik Urzędowy C 83 z 30.3.2010

3. Beneficjent zobowiązuje się do przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencyjności oraz równe traktowanie wykonawców, a także do działania w sposób przejrzysty i proporcjonalny.
4. Beneficjent jest zobowiązany do:
 - 1) udostępniania wszelkiej dokumentacji dotyczącej udzielania zamówienia na żądanie IZ FE lub innych upoważnionych organów w zakresie określonym w kwestionariuszu kontroli udzielania zamówień publicznych, upublicznionym na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027](#);
 - 2) przekazywania w systemie CST2021 bez zbędnej zwłoki informacji o udzielonych zamówieniach oraz zawartych kontraktach wraz z dokumentami ich dotyczącymi zgodnie z aktualną wersją Przewodnika dla beneficjenta FE 2021-2027 oraz zgodnie z instrukcjami opublikowanymi na stronie internetowej [instrukcje CST2021](#); beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za treść informacji zamieszczanych w systemie CST2021, w szczególności za to, że są one zgodne z prawdą, prawidłowo zaklasyfikowane, aktualne i kompletne;
 - 3) niezwłocznego przekazywania IZ FE informacji o wynikach kontroli przeprowadzonej przez podmioty uprawnione do kontroli na podstawie przepisów krajowych i unijnych oraz przez nie wydanych zaleceniach pokontrolnych.
5. W przypadku naruszenia przez beneficjenta zasad udzielania zamówień określonych w ustępie 1 i 2 IZ FE uznaje całość wydatków za niekwalifikowalne. Wartość korekty finansowej lub pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych mogą zostać obniżone, jeżeli Komisja Europejska lub Państwo Członkowskie określi możliwość i zasady obniżania tych wartości.
6. W przypadku nieprzekazania przez beneficjenta w systemie CST2021 informacji o zamówieniach wraz z dokumentami dotyczącymi ich udzielenia w momencie przedstawienia do refundacji wydatków z nich poniesionych IZ FE może uznać te wydatki za niekwalifikowalne.
7. Środki związane z zamówieniem, w którym stwierdzono naruszenia, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na podstawie ustawy UFP.

Paragraf 14

Kontrole

1. Beneficjent zobowiązuje się poddać kontrolom w zakresie prawidłowości realizacji projektu, dokonywanym przez IZ FE oraz inne podmioty uprawnione do ich przeprowadzenia na podstawie odrębnych przepisów.
2. Kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie IZ FE, w siedzibie beneficjenta oraz na miejscu realizacji projektu w każdym czasie nie później niż do końca okresu określonego zgodnie z artykułem 82 ustęp 1 rozporządzenia ogólnego, z zastrzeżeniem przepisów, które mogą przewidywać dłuższy termin przeprowadzania kontroli dotyczących trwałości projektu oraz pomocy publicznej, o której mowa w artykule 107 ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
3. Podczas kontroli beneficjent jest zobowiązany do okazania dokumentów w zakresie:
 - 1) bezpośrednio związanym z realizacją projektu,
 - 2) związanym z inwestycją,
 - 3) związanym z zamówieniami,
 - 4) finansowym,szczegółowo określonych w Przewodniku dla beneficjentów FE 2021-2027.

4. Komunikacja podczas kontroli odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności za pomocą poczty elektronicznej, ePUAP lub/oraz za pomocą systemu informatycznego CST2021.
5. Beneficjent zobowiązany jest do przekazywania wyjaśnień i dokumentów na wezwanie IZ FE
w terminach przez nią określonych.
6. Nieudostępnienie instytucji kontrolującej dokumentów lub wyjaśnień jest traktowane jako odmowa poddania się kontroli. Niespełnienie przez beneficjenta w trakcie kontroli realizacji projektu zapisów artykułu 25 ustawy jest traktowane jak odmowa poddania się kontroli.
7. Beneficjent zobowiązuje się do przekazania niezwłocznie do IZ FE potwierdzonych za zgodność
z oryginałem wyników kontroli projektu przeprowadzonych przez inne niż IZ FE podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia na podstawie odrębnych przepisów.

Paragraf 15
Trwałość projektu

1. Beneficjent zobowiązuje się zgodnie z artykułem 65 rozporządzenia ogólnego do utrzymania trwałości projektu.
2. Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego pisemnego poinformowania IZ FE o wszelkich okolicznościach, które spowodowały lub mogą spowodować nieutrzymanie trwałości projektu, zmianę kwalifikowalności wydatków w okresie trwałości projektu.
3. W przypadku zakupu w ramach projektu rzeczy ruchomych beneficjent oświadcza, że:
 - 1) będą one użytkowane zgodnie z celem oraz obszarem geograficznym określonym we wniosku o dofinansowanie;
 - 2) będą użytkowane przez cały okres trwałości projektu lub okres związany z amortyzacją danego sprzętu ruchomego.
4. Wymiana ruchomych rzeczy w tym okresie jest możliwa na inne rzeczy, o podobnych parametrach/funkcjach.
5. Beneficjent jest zobowiązany zwrócić dofinansowanie wraz z odsetkami, w przypadku gdy w okresie trwałości projektu wystąpią przesłanki wskazane w artykule 65 rozporządzenia ogólnego. Wartość dofinansowania przypadająca do zwrotu zostanie określona proporcjonalnie do okresu nieutrzymania trwałości projektu.
6. Beneficjent posiada prawo do dysponowania nieruchomością będącą przedmiotem projektu na okres trwałości, a IZ FE ma prawo wezwać beneficjenta do przedstawienia dokumentu potwierdzającego ten fakt. W przypadku beneficjentów projektów dotyczy ścieżek rowerowych, kanalizacji oraz infrastruktury OZE na indywidualnych budynkach mieszkalnych prawo do dysponowania nieruchomością na okres trwałości należy zapewnić przed rozliczeniem wydatków.

Paragraf 16
Rozwiązanie umowy oraz sankcje za niedotrzymanie warunków umowy

1. IZ FE może wstrzymać wypłatę dofinansowania ze skutkiem natychmiastowym, o czym informuje beneficjenta w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem, w przypadku naruszenia postanowień umowy przez beneficjenta, w szczególności gdy:
 - 1) beneficjent utrudniał przeprowadzenie kontroli przez IZ FE bądź inne uprawnione podmioty;

- 2) wykryto nieprawidłowość i wyznaczono termin na jej usunięcie;
 - 3) wystąpiło uzasadnione podejrzenie wystąpienia naruszenia zasad realizacji FE 2021 - 2027, w szczególności skierowano wobec beneficjenta lub innego podmiotu związanego z realizacją projektu zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa w zakresie dotyczącym realizacji projektu;
 - 4) nie wykonano obowiązków wynikających z paragrafu 8 ustęp 1, 4, 6 i 9, paragrafu 12 ustęp 4 oraz paragrafu 19 ustęp 1 i 2 umowy w wyznaczonym terminie.
2. W przypadku wstrzymania wypłaty dofinansowania jego uruchomienie może nastąpić po pozytywnym zakończeniu postępowania wyjaśniającego i usunięciu nieprawidłowości, a w szczególności uregulowaniu należności wynikających z nałożonych korekt finansowych lub wykonaniu przez beneficjenta obowiązków, o których mowa w ustępie 1 punkt 4.
3. IZ FE może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym, o czym informuje beneficjenta w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem, w przypadku, gdy beneficjent nie realizuje projektu na warunkach określonych w umowie, a w szczególności gdy:
- 1) beneficjent nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w umowie;
 - 2) beneficjent realizuje projekt w sposób niezgodny z umową, przepisami prawa unijnego lub krajowego lub zasadami realizacji FE 2021-2027;
 - 3) beneficjent nie realizuje projektu tak dalece, że okoliczności czynią zasadnym przypuszczenie, że ukończenie projektu nie nastąpi w terminie wynikającym z wniosku o dofinansowanie;
 - 4) beneficjent zaprzestał realizacji umowy na skutek siły wyższej, a w opinii IZ FE brak jest możliwości prawidłowej i terminowej realizacji projektu;
 - 5) beneficjent nie przestrzega procedur udzielania zamówień;
 - 6) beneficjent nie przestrzega zasad przejrzystości, jawności i uczciwej konkurencji w rozumieniu wytycznych;
 - 7) beneficjent wykorzystał przekazane środki w całości lub w części na inny cel niż określony w umowie;
 - 8) beneficjent z przyczyn leżących po jego stronie nie zrealizował lub nie utrzymał celów i wskaźników projektu;
 - 9) beneficjent w celu uzyskania dofinansowania lub wypłaty środków związanych z realizacją umowy o dofinansowanie złożył podrobione, przerobione lub stwierdzające nieprawdę dokumenty;
 - 10) beneficjent w celu uzyskania dofinansowania lub wypłaty środków związanych z realizacją umowy o dofinansowanie przedstawił niepełne oświadczenia lub dokumenty;
 - 11) beneficjent nie powiadomił IZ FE o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego dofinansowania;
 - 12) beneficjent nie usunął stwierdzonych w ramach realizacji projektu uchybień w terminie określonym przez instytucje do tego uprawnione;
 - 13) beneficjent nie przedłożył w określonym terminie, pomimo pisemnego wezwania przez IZ FE informacji z realizacji projektu, wypełnionego wniosku o dofinansowanie, wniosków o płatność w tym rozliczających zaliczkę, o płatność końcową;
 - 14) beneficjent odmówił lub nie poddał się kontroli prowadzonej przez IZ FE bądź inne uprawnione instytucje;

- 15) w wyniku kontroli prowadzonej przez IZ FE zostało stwierdzone, że dofinansowany projekt został ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie;
 - 16) beneficjent nie wniósł zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o którym mowa w paragrafie 6 ustęp 1 i 6 umowy na pisemne wezwanie IZ FE
 - 17) beneficjent nie wszczął procedury związanej z wyborem wykonawcy na rzeczową realizację projektu w terminie 6 miesięcy od daty podpisania umowy chyba, że termin określony we wniosku o dofinansowanie jest późniejszy;
 - 18) w stosunku do beneficjenta toczy się postępowanie karne lub karno skarbowe;
 - 19) beneficjent został postawiony w stan likwidacji lub gdy zawiesił swoją działalność lub stał się przedmiotem postępowań o podobnym charakterze;
 - 20) w momencie zakończenia realizacji projektu – projekt nie funkcjonował a beneficjent nie jest w stanie uruchomić projektu w terminie wskazanym przez IZ FE
 - 21) beneficjent nie wywiązuje się z realizacji zasad horyzontalnych;
 - 22) beneficjent wprowadził zmiany do umowy PPP bez zgody IZ FE
4. W przypadku rozwiązania umowy z powodów, o których mowa w ustępie 3, beneficjent jest zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania do dnia zwrotu na rachunek bankowy wskazany przez IZ FE
 5. Umowa może zostać rozwiązana na wniosek beneficjenta, jeżeli zwróci on otrzymane dofinansowanie, wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania.
 6. W razie rozwiązania umowy z przyczyn, o których mowa w ustępie 3, beneficjentowi nie przysługuje odszkodowanie.

Paragraf 17

Obowiązki w zakresie archiwizacji

1. Beneficjent zobowiązuje się do posiadania i przechowywania oryginałów dokumentów związanych z realizacją projektu przez okres pięciu lat od dnia 31 grudnia roku, w którym IZ FE dokonała ostatniej płatności dla wniosku o płatność końcową lub w przypadku braku płatności od daty jego zatwierdzenia.
2. IZ FE, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin, o którym mowa w ustępie 1 informując o tym beneficjenta na piśmie przed jego upływem.
3. IZ FE poinformuje beneficjenta o dacie rozpoczęcia okresu, o którym mowa w ustępie 1.
4. Beneficjent przechowuje dokumenty dotyczące udzielonej pomocy publicznej lub pomocy de minimis przez okres 10 lat od dnia otrzymania pomocy.
5. Nieprzedłożenie wymaganych przez IZ FE dokumentów skutkuje uznaniem za niekwalifikowalne wydatków związanych z dokumentacją, którą beneficjent nie dysponuje lub nie posiada jej w formie określonej w art. 82 rozporządzenia ogólnego.
6. W przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów, o których mowa w ustępie 1, jak również w przypadku zawieszenia lub zaprzestania bądź likwidacji przez beneficjenta działalności przed upływem terminu, o którym mowa w ustępie 1, beneficjent zobowiązuje się do niezwłocznego pisemnego poinformowania IZ FE o miejscu przechowywania dokumentów związanych z realizacją projektu.

Paragraf 18
Komunikacja i widoczność
(Obowiązki informacyjne i promocyjne)

1. Beneficjent jest zobowiązany do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu projektu przez Unię Europejską, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym (w szczególności z załącznikiem IX – Komunikacja i Widoczność) oraz zgodnie z wyciągiem z zapisów *Podręcznika wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji* stanowiącym załącznik nr 8 do umowy.
2. W okresie realizacji projektu, o którym mowa w paragrafie 1 punkt 14 umowy, beneficjent jest zobowiązany do:
 - 1) umieszczania w widocznym miejscu znaku Funduszy Europejskich, znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej (jeśli dotyczy – wyłącznie w wersji pełnokolorowej), znaku Unii Europejskiej i znaku graficznego Województwa na:
 - a) wszystkich prowadzonych działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących projektu, w tym targach, szkoleniach, briefingach prasowych, spotach reklamowych itp.,
 - b) wszystkich dokumentach i materiałach (m.in. produktach drukowanych i cyfrowych) przekazywanych do wiadomości publicznej,
 - c) wszystkich dokumentach i materiałach przeznaczonych dla osób i podmiotów uczestniczących w projekcie,
 - d) wszelkich produktach, sprzęcie, pojazdach, aparaturze itp., które powstały lub zostały zakupione ze środków UE, poprzez umieszczenie na nich trwałego oznakowania w postaci naklejek. Na naklejkach nie umieszcza się znaku graficznego Województwa
 - 2) umieszczenia w widocznym miejscu realizacji projektu, trwałej tablicy informacyjnej o współfinansowaniu projektu z UE, obejmującego inwestycje rzeczowe lub zainstalowanie zakupionego sprzętu w odniesieniu do:
 - a) projektów wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, których całkowity koszt²² przekracza 500 000 EUR,
 - b) projektów wspieranych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, których całkowity koszt przekracza 100 000 EUR.

Jeżeli miejsce realizacji projektu nie zapewnia swobodnego dotarcia do ogółu społeczeństwa z informacją o współfinansowaniu projektu z UE, umiejscowienie tablicy powinno być uzgodnione z IZ FE – Referatem komunikacji i promocji w Departamencie Rozwoju i Transformacji Regionu

Tablica informacyjna musi być umieszczona niezwłocznie po rozpoczęciu fizycznej realizacji projektu. W przypadku, gdy projekt rozpoczął się przed uzyskaniem dofinansowania, tablica powinna zostać zainstalowana/ustawiona bezpośrednio po podpisaniu umowy (nie później niż dwa miesiące od tej daty).

²² Całkowity koszt projektu obejmuje koszty kwalifikowane i niekwalifikowane. Koszt projektu należy przeliczyć według kursu Europejskiego Banku Centralnego z przedostatniego dnia pracy Komisji Europejskiej w miesiącu poprzedzającym miesiąc podpisania umowy o dofinansowanie.

- 3) umieszczenia w widocznym miejscu realizacji projektu przynajmniej jednego trwałego plakatu o minimalnym formacie A3 lub podobnej wielkości elektronicznego wyświetlacza informującego o otrzymaniu dofinansowania z Funduszy Europejskich – wyłącznie w przypadku projektów innych niż te, o których mowa w punkcie 2.
 - 4) umieszczenia krótkiego opisu projektu na stronie internetowej beneficjenta, jeśli ją posiada, lub w jego mediach społecznościowych. Opis musi zawierać:
 - a) tytuł projektu,
 - b) najważniejsze cele, zadania/działania, które zostaną zrealizowane w projekcie oraz przewidywane efekty/rezultaty projektu (opis tego, co zostanie wykonane i/lub zakupione oraz wpływu realizacji projektu na lokalną społeczność i najbliższą okolicę),
 - c) grupy docelowe (do kogo skierowany jest projekt, kto z niego skorzysta),
 - d) wartość projektu (całkowity koszt projektu),
 - e) wartość finansowania z UE,
 - f) źródło finansowania (wskazanie funduszu i programu, z którego otrzymano środki na realizację projektu),
 - g) identyfikację wizualną (zestaw logotypów opisany w punkcie 1).
 - 5) zorganizowania wydarzenia lub działania informacyjno-promocyjnego (np. konferencji prasowej, wydarzenia promującego projekt, prezentacji projektu na targach branżowych) w ważnym momencie realizacji projektu (np. na jego otwarcie lub zakończenie albo realizację ważnego etapu projektu np. rozpoczęcie inwestycji, oddanie inwestycji do użytkowania itp.) – wyłącznie, jeżeli projekt ma znaczenie strategiczne²³ lub jego całkowity koszt przekracza kwotę 10 mln EUR²⁴.
Do udziału w wydarzeniu informacyjno-promocyjnym należy zaprosić – z co najmniej 4-tygodniowym wyprzedzeniem lub w momencie podjęcia decyzji o wydarzeniu, jeśli do jego terminu pozostało mniej niż 4 tygodnie – przedstawicieli KE i IZ FE na adresy poczty elektronicznej:; oraz regio-poland@ec.europa.eu, EMPL-B5-UNIT@ec.europa.eu.
 - 6) dokumentowania działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach projektu.
3. Beneficjent, który realizuje projekt o całkowitym koszcie przekraczającym 5 mln EUR²⁵ i/lub współfinansowany w kwocie wyższej niż 2 mln zł, który otrzymał, za zgodą właściwego ministra, środki z budżetu państwa (z przeznaczeniem na część wkładu krajowego) stanowiące uzupełnienie dla środków z EFRR, FST informuje IZ FE o:
- 1) planowanych wydarzeniach informacyjno-promocyjnych związanych z projektem,
 - 2) innych planowanych wydarzeniach i istotnych okolicznościach, związanych z realizacją projektu, które mogą mieć znaczenie dla opinii publicznej i mogą służyć budowaniu marki Funduszy Europejskich²⁶.

²³ Projekt, który wnosi znaczący wkład w osiągnięcie celów programu i który podlega szczególnym środkom dotyczącym monitorowania i komunikacji.

²⁴ Patrz przypis 26.

²⁵ Jak wyżej.

²⁶ Wydarzenia otwierające/kończące realizację projektu lub związane z rozpoczęciem/realizacją/zakończeniem ważnego etapu projektu.

4. Beneficjent przekazuje informacje o planowanych wydarzeniach, o których mowa w ustępie 3, na co najmniej 14 dni przed wydarzeniem, na adres poczty elektronicznej IZ FE –
Informacja powinna wskazywać dane kontaktowe osób ze strony beneficjenta, zaangażowanych w wydarzenie.
5. Każdorazowo na prośbę IZ FE beneficjent jest zobowiązany do zorganizowania wspólnego wydarzenia informacyjno-promocyjnego dla mediów (np. briefingu prasowego, konferencji prasowej).
6. Jeśli beneficjent realizuje projekty, w których przewidziany jest udział uczestników projektu²⁷, zobowiązany jest on do rzetelnego i regularnego wprowadzania aktualnych danych do wyszukiwarki wsparcia dla potencjalnych beneficjentów i uczestników projektów, dostępnej na Portalu Funduszy Europejskich.
7. Beneficjent zobowiązuje się stosować przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (jeśli dotyczy).
8. W przypadku nie stosowania się do obowiązków informacyjnych i promocyjnych, nałożonych na beneficjenta umową o dofinansowanie projektu, IZ FE pisemnie wezwie beneficjenta do uregulowania swoich zobowiązań – podjęcia zastosowania działań zaradczych w terminie i na warunkach określonych w wezwaniu.
9. W przypadku braku wykonania przez beneficjenta działań zaradczych w terminie i na warunkach określonych w wezwaniu, IZ FE dokonana pomniejszenia wsparcia z Funduszy dla operacji do wartości maksymalnie 3 % wsparcia, zgodnie z wykazem pomniejszenia stanowiącym załącznik nr 7 do umowy.
10. Beneficjent zobowiązuje się do uzyskania majątkowych praw autorskich w przypadku stworzenia przez osobę trzecią utworów²⁸ związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, prezentacje multimedialne nt. projektu), które powstały w ramach projektu.
11. Każdorazowo, na wniosek IZ FE i unijnych instytucji lub organów i jednostek organizacyjnych, beneficjent zobowiązuje się do udostępnienia tym podmiotom utworów związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, prezentacje multimedialne nt. projektu) powstałych w ramach projektu.
12. Na wniosek IZ FE i/lub unijnych instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych beneficjent zobowiązuje się do udzielenia tym podmiotom nieodpłatnej i niewyłącznej licencji zgodnie ze wzorem zamieszczonym na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027](#), do korzystania z utworów związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, prezentacje multimedialne nt. projektu) powstałych w ramach projektu.

²⁷ Uczestnik projektu oznacza osobę fizyczną, która odnosi bezpośrednio korzyści z danego projektu, przy czym nie jest odpowiedzialna ani za inicjowanie projektu, ani jednocześnie za jego inicjowanie, i wdrażanie i która nie otrzymuje wsparcia finansowego.

²⁸ W rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawach autorskich i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2509)

13. Znaki graficzne oraz obowiązkowe wzory tablic, plakatów i naklejek są określone w Księdze Tożsamości Wizualnej marki Fundusze Europejskie 2021 – 2027 i dostępne na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla FE 2021-2027](#) w dziale „Poznaj zasady promowania projektu”.
14. Beneficjent przyjmuje do wiadomości, że objęcie finansowaniem oznacza umieszczenie danych beneficjenta w publikowanym przez IZ FE wykazie projektów²⁹.

Paragraf 19

Zasady komunikacji i korzystania z Centralnego Systemu Teleinformatycznego (CST2021) oraz Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI2021)

1. IZ FE określa system elektronicznej rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, w tym danych dotyczących poszczególnych uczestników operacji oraz wykazu danych odnoszących się do wskaźników, które są niezbędne do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów, a także zapewnia bezpieczeństwo, integralność i poufność danych oraz uwierzytelnianie użytkowników.
2. Jeżeli dokumenty istnieją wyłącznie w formie elektronicznej, systemy komputerowe beneficjenta i/lub partnera projektu/partnera prywatnego, w których przechowywane są wersje elektroniczne, muszą spełniać normy bezpieczeństwa zapewniające, że dokumenty te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów kontroli i audytu.
3. Szczegółowe zasady ochrony danych oraz zasad postępowania w przypadku utraty dostępu do konta w LSI2021 określa Regulamin użytkownika Lokalnego Systemu Informatycznego Programu FE 2021-2027 oraz Zasady bezpieczeństwa LSI2021.
4. Beneficjent oraz osoby wskazane w ustępie 16 zobowiązani są do zapoznania się, zaakceptowania i przestrzegania Regulaminu użytkownika LSI2021, Zasad bezpieczeństwa LSI2021, Regulaminu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w CST2021, a także instrukcji dotyczących systemów, dostępnych na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027](#) oraz pod adresem [instrukcje CST2021](#).
5. Beneficjent jest zobowiązany do składania dokumentów, informacji i wyjaśnień związanych z realizacją projektu, których IZ FE wymaga, w szczególności:
 - 1) beneficjent jest zobowiązany do wykorzystania LSI2021 co najmniej w zakresie:
 - a) złożenia wniosków o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami;
 - b) aktualizacji wniosków o dofinansowanie projektu oraz dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu;
 - c) złożenia innych dokumentów związanych z realizacją projektu, wymaganych przez IZ FE
 - 2) beneficjent jest zobowiązany do wykorzystania CST2021 co najmniej w zakresie:
 - a) składania wniosków o płatność wraz z załącznikami potwierdzającymi kwalifikowalność wydatków ponoszonych w ramach projektu i wykazywanych we wnioskach o płatność w terminach i według zasad określonych w aktualnych na moment składania wniosku instrukcjach;

²⁹ Zgodnie z art. 49 ustęp 3 i 5 rozporządzenia ogólnego.

- b) wprowadzania danych dotyczy personelu projektu w terminach i według zasad określonych w aktualnych na moment składania wniosku instrukcjach (jeśli dotyczy);
 - c) wprowadzania informacji dotyczących zamówień publicznych w terminach i według zasad określonych w aktualnych na moment składania wniosku instrukcjach.
6. Beneficjent zobowiązany jest do przekazywania wyjaśnień i dokumentów na wezwanie IZ FE w terminach przez nią określonych.
 7. Korespondencja odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności za pomocą ePUAP.
 8. Terminy dla doręczeń pism lub informacji przesłanych przy pomocy systemu LSI2021/CST2021 liczone są od dnia następnego po dniu ich wprowadzenia i/lub przesłania do systemu.
 9. Komunikacja dotycząca postępowań w zakresie zwrotu środków od beneficjenta nie może odbywać się wyłącznie przy wykorzystaniu CST2021.
 10. Beneficjent oraz IZ FE zobowiązują się do rzetelnego i bez zbędnej zwłoki wprowadzania do CST2021 i LSI2021 danych zgodnych ze stanem faktycznym.
 11. Wnioski o płatność przedstawione w CST2021, a także inne dokumenty określone w instrukcjach dla beneficjentów, muszą zostać podpisane elektronicznie przez osoby do tego uprawnione z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub certyfikatu niekwalifikowanego generowanego przez CST2021 (jako kod autoryzacyjny przesyłany na adres email danej osoby uprawnionej), jeśli beneficjent jest podmiotem zarejestrowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku stwierdzenia braków we wniosku, IZ FE może wezwać beneficjenta do ich uzupełnienia lub poprawy w terminie wyznaczonym przez IZ FE
 12. Dokumenty elektroniczne przedstawiane w CST2021 lub LSI2021 muszą stanowić oryginały dokumentów elektronicznych lub odwzorowanie cyfrowe (skany) oryginałów dokumentów sporządzonych w wersji papierowej. Niedopuszczalne jest przedstawianie odwzorowania cyfrowego (skanu) kopii dokumentów.
 13. Jeśli istnieje wersja elektroniczna dokumentu wówczas niedopuszczalne jest jego skanowanie lub modyfikacja oryginalnej wersji elektronicznej.
 14. Jeśli weryfikacja autentyczności pochodzenia, integralności treści i czytelności dokumentów dostarczonych drogą elektroniczną nie jest możliwa, wówczas beneficjent może zostać zobowiązany do ich poprawy lub uzupełnienia w terminie wyznaczonym przez IZ FE
 15. Przekazanie dokumentów drogą elektroniczną z wykorzystaniem CST2021 lub LSI2021 nie zdejmuje z beneficjenta obowiązku przechowywania oryginałów dokumentów oraz ich udostępniania podczas kontroli.
 16. W przypadku niedostępności systemów informatycznych lub w przypadku, gdy z powodów technicznych złożenie wymaganych dokumentów za pośrednictwem CST2021 lub LSI2021 nie jest możliwe, beneficjent, za zgodą IZ FE, składa je w inny sposób wskazany przez IZ FE O usunięciu awarii/uruchomieniu systemów informatycznych, IZ FE informuje beneficjenta na adresy e-mail osób uprawnionych wskazanych w załączniku nr 3 do umowy/osób do kontaktu wskazanych w module Kontakty w LSI2021 oraz na stronie internetowej programu.

Beneficjent zaś zobowiązuje się uzupełnić dane w systemach informatycznych w zakresie dokumentów przekazanych drogą elektroniczną poza systemami w terminie 5 dni roboczych od otrzymania tej informacji.

17. W przypadku utraty lub podejrzenia utraty wyłącznej kontroli nad wprowadzanymi do LSI2021 lub CST2021 danymi lub ich kradzieży albo w przypadku ich nieuprawnionego użycia lub podejrzenia nieuprawnionego użycia lub nieautoryzowanego dostępu do danych, beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie skontaktować się z IZ FE
18. Beneficjent zobowiązuje się do wyznaczenia osób uprawnionych do wykonywania w jego imieniu czynności związanych z realizacją projektu, w tym – zgłoszenia do pracy w ramach CST2021 osoby upoważnionej do zarządzania uprawnieniami użytkowników CST2021 po stronie beneficjenta. Beneficjent zgłasza wyznaczoną osobę do zarządzania uprawnieniami do IZ FE, w celu umożliwienia korzystania z CST2021, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027. Zmiana wyznaczonej osoby/wycofanie dostępu do zarządzania uprawnieniami jest procedowana zgodnie z tymi Wytycznymi.
19. Beneficjent jest zobowiązany do należytego zarządzania prawami dostępu do LSI2021 oraz CST2021, dla osób uprawnionych do wykonywania w jego imieniu czynności związanych z realizacją projektu/projektów.
20. Wszelkie działania w LSI2021 oraz CST2021 osób uprawnionych są traktowane w sensie prawnym jako działanie beneficjenta, dlatego też zobowiązuje się on do zapewnienia, że wprowadzane do systemów dane są zgodne z prawdą, prawidłowo zaklasyfikowane, aktualne i kompletne.
21. Beneficjent nie może przekazywać danych o charakterze bezprawnym oraz zobowiązany jest stosować się do zasad dotyczących bezpieczeństwa podczas korzystania z CST2021/LSI2021. W tym celu powinien z należytą starannością chronić dane wykorzystywane na potrzeby systemu.
22. Beneficjent i IZ FE uznają za prawnie wiążące przyjęte w umowie rozwiązania stosowane w zakresie komunikacji i wymiany danych w LSI2021 i CST2021, bez możliwości kwestionowania skutków ich stosowania.
23. Wszelkie zmiany we wniosku o dofinansowanie wpływające na treść umowy realizowane są wyłącznie z wykorzystaniem LSI2021.

Paragraf 20

Siła wyższa

1. Beneficjent nie jest odpowiedzialny wobec IZ FE lub uznany za naruszającego postanowienia umowy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków wynikających z umowy tylko w takim zakresie, w jakim takie niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest wynikiem działania siły wyższej.
2. Beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie poinformować IZ FE o fakcie wystąpienia działania siły wyższej, udowodnić te okoliczności poprzez przedstawienie dokumentacji potwierdzającej wystąpienie zdarzeń mających cechy siły wyższej oraz wskazać zakres i wpływ, jaki zdarzenie miało na przebieg realizacji projektu.
3. Każda ze stron umowy jest zobowiązana do niezwłocznego pisemnego zawiadomienia drugiej strony umowy o zajściu przypadku siły wyższej wraz z uzasadnieniem. O ile druga strona umowy

nie wskaże inaczej pisemnie, strona umowy, która dokonała zawiadomienia będzie kontynuowała wykonywanie swoich obowiązków wynikających z umowy, w takim zakresie, w jakim jest to praktycznie uzasadnione i faktycznie możliwe, jak również musi podjąć wszystkie alternatywne działania i czynności zmierzające do wykonania umowy, których podjęcia nie wstrzymuje zdarzenie siły wyższej.

4. Z zastrzeżeniem paragrafu 16 ustęp 3 punkt 4, w przypadku ustania siły wyższej, strony umowy niezwłocznie przystąpią do realizacji swoich obowiązków wynikających z umowy.

Paragraf 21

Przetwarzanie danych osobowych

1. Przy przetwarzaniu danych osobowych beneficjent i/lub partner projektu /partner prywatny/ IZ FE przestrzegają zasad wskazanych w RODO, ustawie z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781) oraz ustawie.
2. Strony umowy są odrębnymi administratorami danych osobowych wskazanych w artykule 87 ustawy, zgodnie z artykułem 88 tej ustawy.
3. W niezbędnym zakresie dane osobowe, o których mowa w ustępie 1 będą przekazywane IZ FE, w szczególności na podstawie artykułu 6 ustęp 1 litera c RODO, do celów dotyczących realizacji zadań IZ FE związanych z dofinansowaniem projektu zgodnie z przepisami prawa.
4. Szczegółowy zakres przekazywanych danych osobowych, o których mowa w ustępie 3 określony jest w artykule 87 ustęp 2 ustawy oraz dokumentach programowych, stanowiących procedury dokonywania wydatków związanych z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków europejskich, o których mowa w artykule 184 ustawy UFP.
5. Beneficjent jako odrębny administrator danych osobowych w rozumieniu RODO, zobowiązany jest do wypełnienia obowiązku informacyjnego wobec podmiotów oraz osób biorących udział w realizacji projektu.
6. Beneficjent umożliwi zapoznanie się i dostęp do informacji dotyczących przetwarzania przez IZ FE danych osobowych przedstawicieli beneficjenta, osób upoważnionych do zawarcia niniejszej umowy, osoby uprawnionej zarządzającej projektem, które stanowią załącznik nr 6 oraz są dostępne na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027.](#)

Paragraf 22

Ewaluacja

1. W trakcie realizacji projektu oraz po zakończeniu jego realizacji beneficjent zobowiązuje się do:
 - 1) uczestnictwa w wywiadach i ankietach prowadzonych w ramach badań ewaluacyjnych, analiz i ekspertyz, w zakresie i terminie wskazanym przez IZ FE lub inną uprawnioną instytucję lub jednostkę organizacyjną;
 - 2) przekazywania podmiotom zewnętrznym realizującym badania ewaluacyjne, analizy i ekspertyzy na zlecenie IZ FE dokumentów dotyczących realizacji projektu, niezbędnych do przeprowadzenia czynności badawczych.

Paragraf 23

Projekty hybrydowe

1. Umowa o PPP spełnia/będzie spełniać³⁰ wymagania określone w rozporządzeniu ogólnym, ustawie, Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027, w szczególności w podrozdziale 10.7 tych wytycznych, oraz Regulaminie konkursu.
2. Zmiana postanowień umowy o PPP, o których mowa w ustępie 1 wymaga uprzedniej zgody IZ FE W przypadku braku zgłoszenia zmian umowy PPP, IZ FE może rozwiązać umowę.
3. Środki dofinansowania będą przekazywane na rachunek powierniczy projektu hybrydowego. Środki z rachunku powierniczego będą przekazywane w trybie i terminach określonych w umowie o PPP.
4. Partner prywatny projektu, który docelowo ma pełnić rolę beneficjenta zostanie wybrany niezwłocznie w terminie umożliwiającym sprawną realizację projektu. O wyborze partnera prywatnego, beneficjent poinformuje IZ FE w terminie 5 dni. IZ FE przeprowadzi weryfikację pod kątem możliwości pełnienia roli beneficjenta przez partnera prywatnego. Jeżeli weryfikacja potwierdzi możliwość pełnienia roli beneficjenta przez partnera prywatnego niniejsza umowa zostanie aneksowana – partner prywatny zostanie wskazany jako beneficjent.
5. W przypadku zaistnienia jednej z niżej wymienionych okoliczności:
 - 1) weryfikacja, o której mowa w ustępie 4 wykaże, że partner prywatny, nie może pełnić roli beneficjenta albo
 - 2) beneficjent poinformuje IZ FE o tym, że nie udało mu się skutecznie wybrać partnera prywatnego albo
 - 3) odstąpienia partnera prywatnego będącego beneficjentem projektu od umowy możliwe jest zastosowanie jednego z rozwiązań wskazanych w ustępie 6.
6. W przypadku opisanym w ustępie 5, strony niniejszej umowy mogą podjąć decyzję o:
 - 1) realizacji projektu w formule tradycyjnej – nie jako projektu hybrydowego, bez zmiany beneficjenta projektu, o ile jest to dopuszczalne zgodnie z zapisami Regulaminu naboru albo
 - 2) ponownym wyborze partnera prywatnego, wskazanego w ustępie 4 albo
 - 3) rozwiązaniu niniejszej umowy.
7. Beneficjent oraz partner prywatny mogą wnieść do projektu wkład niepieniężny.
8. Dofinansowaniu podlegają wyłącznie nakłady inwestycyjne.
9. Rozliczenie wydatków ponoszonych w projekcie, w tym wkładu niepieniężnego, przebiega zgodnie z postanowieniami paragrafów 7 i 8 niniejszej umowy, z zastrzeżeniem sposobu, o którym mowa w ustępie 10.
10. Rozliczenie w projekcie będzie prowadzone w oparciu o szczególny sposób rozliczenia projektów hybrydowych wskazany w Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027, zgodnie z postanowieniami umowy PPP, gdy zostaną spełnione następujące wymagania łącznie:
 - 1) IZ FE przekaże na rachunek powierniczy wskazany paragrafie 8 ustęp 18 punkt c) umowy środki zaliczki odpowiadającej wydatkowi, który ma być uznany za kwalifikowalny, w wysokości wynikającej z postanowień umowy PPP w tym zakresie,
 - 2) partner prywatny udokumentuje zrealizowanie prac, których dotyczy wydatek,

³⁰ Niewłaściwe skreślić.

Z komentarzem [MK2]: Wyjaśnienia Dep. PPP w MFIPR:

(porównaj z wyjaśnieniami zawartymi w komentarzu do paragrafu 1, pkt 1)

1. Oznaczone postanowienia umowy będą miały zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy wniosek o dofinansowanie zostanie złożony przez podmiot publiczny przed wybraniem partnera prywatnego (wykonawcy), który docelowo miałby pełnić rolę beneficjenta.

Pełnienie roli beneficjenta przez partnera prywatnego (wykonawcę) nie może zostać mu narzucone – powinno być wynikiem negocjacji prowadzonych na etapie zamówienia publicznego pomiędzy podmiotem publicznym a potencjalnymi partnerami prywatnymi.

W ocenie Dep. PPP w MFIPR, sytuacja, w której rola beneficjenta projektu hybrydowego zostanie powierzona partnerowi prywatnemu jest mało prawdopodobna. Głównym powodem tej sytuacji jest fakt, iż w formule PPP każda ze stron podejmuje się zadań, do których ma najlepsze kompetencje i największe doświadczenie. W przypadku kwestii dot. pozyskania i rozliczenia dofinansowania UE, taką stroną będzie podmiot publiczny.

2. Jeżeli beneficjentem projektu ma być podmiot publiczny, oznaczone postanowienia umowy podlegają wykreśleniu.

3) beneficjent załączy do wniosku o płatność dokumentację potwierdzającą zrealizowanie prac wskazanych w podpunkcie 2,

4) IZ FE potwierdzi, że prace dotyczące tego wydatku zostały faktycznie zrealizowane.

11. W projekcie hybrydowym, którego beneficjentem jest podmiot publiczny, po uprzedniej zgodzie IZ FE dopuszczalne jest, aby podmiot publiczny przekazał partnerowi prywatnemu środki z zaliczki na poczet dofinansowania ze środków UE.

Paragraf 24

Postanowienia końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych umową zastosowanie mają w szczególności obowiązujące odpowiednie reguły, zasady i postanowienia wynikające z programu, SZOP FE 2021-2027, obowiązujących procedur, wytycznych oraz właściwych przepisów prawa krajowego i prawa unijnego.
2. W przypadku zmiany treści Przewodnika dla beneficjentów FE 2021-2027 IZ FE zamieści informację dotyczącą zmiany na stronie internetowej [Fundusze Europejskie dla 2021-2027](#).
3. Wszelkie wątpliwości związane z realizacją umowy wyjaśniane będą przez strony umowy w formie pisemnej.
4. Spory powstałe w związku z realizacją umowy, strony umowy będą się starały rozwiązywać polubownie. W przypadku braku porozumienia, spory wynikające z realizacji umowy rozstrzyga sąd powszechny właściwy według siedziby IZ FE
5. Strony umowy podają następujące adresy dla wzajemnych doręczeń dokumentów, pism i oświadczeń składanych w toku wykonywania umowy:
 - 1) IZ FE;
 - a) komunikacja elektroniczna: skrzynka podawcza ePUAP/UMW..../SkrytkaESP;
 - b) komunikacja elektroniczna: moduł „Korespondencja” w systemie CST2021;
 - c) komunikacja tradycyjna:.....;
 - 2) beneficjent: według danych określonych w LS12021, zgodnie ze złożoną korespondencją;
 - 3) beneficjent i IZ FE zobowiązują się do niezwłocznego odbierania korespondencji.
6. W zakresie realizacji obowiązków wynikających z umowy strony dopuszczają komunikację elektroniczną poprzez adresy wskazane w ustępie 5 oraz przy zapewnieniu podpisu elektronicznego. Oświadczenie woli złożone drugiej stronie jest skuteczne, jeśli zostało wysłane na właściwy adres, opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym oraz w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią. Odbiorca może zapoznać się z treścią oświadczenia, jeżeli wiadomość została wyświetlona na monitorze drugiej strony (tak zwana zwrotka elektroniczna lub Urzędowe Poświadczenie Odbioru) lub odbiorca wysłał mail zwrotny potwierdzający fakt zapoznania się z treścią informacji.
7. Z zastrzeżeniem paragrafu 19 ustęp 16, pismo uznaje się za doręczone zgodnie z artykułem 46, artykułem 57, paragraf 5 punkt 1) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000).
8. Zastrzeżenie formy elektronicznej nie wyłącza prawa stosowania zwykłej formy pisemnej w kontaktach między stronami, z zastrzeżeniem, iż forma elektroniczna dokumentów, zgodnie z paragrafem 19 jest niezbędna w celu rozliczenia projektu i przekazania dofinansowania.
9. W przypadku przesłania korespondencji drogą pocztową lub przesyłką kurierską, datą doręczenia korespondencji jest data faktycznego jej wpływu do IZ FE

Paragraf 25

1. Umowa została sporządzona w formie elektronicznej i opatrzona przez strony kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi, zgodnie z artykułem 78 Ustawy z 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny.
2. Umowa wchodzi w życie w dniu opatrzenia ostatnim kwalifikowalnym podpisem elektronicznym.
3. Integralną część umowy stanowią załączniki umieszczone w LSI2021:

Lp.	Nazwa załącznika	Suma kontrolna	Data dodania pliku

4. Integralną częścią umowy są załączniki:
 - 1) wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w formie elektronicznej nr w ramach Programu Fundusze Europejskie dla 2021-2027, wraz z późniejszymi zmianami;
 - 2) zestawienie udzielonej pomocy publicznej/pomocy de minimis (jeśli dotyczy);
 - 3) wniosek o dodanie osoby uprawnionej zarządzającej projektem po stronie beneficjenta;
 - 4) oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT (jeśli dotyczy);
 - 5) szczegółowe warunki rozliczenia depozytu sądowego w trakcie realizacji projektu oraz w okresie monitorowania trwałości (jeśli dotyczy);
 - 6) informacja dotycząca przetwarzania danych osobowych;
 - 7) wykaz pomniejszych wartości dofinansowania projektu w zakresie obowiązków komunikacyjnych beneficjentów Funduszy Europejskich;
 - 8) wyciąg z zapisów Podręcznika wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji.

W imieniu IZ FE: (wg kwalifikowalnego podpisu elektronicznego)

W imieniu beneficjenta: (wg kwalifikowalnego podpisu elektronicznego)